



Merikaupunki Oulu

TOIMENPIDEOHJELMA

2024-2028



YHDYSKUNTA- JA
YMPÄRISTÖPALVELUT

OULU

26.11.2024

Lähtökohdat

- Merellisen Oulun kehittämistä on jo pitkään nostettu esiin eri tahojen toimesta. Merellisyys nousee edelleen aktiivisesti esiin keskusteluissa ja mediassa, ja kaupunki saa siihen liittyen runsaasti yhteydenottoja ja palautetta
 - Esiin nousseeseen tarpeeseen vastaamaan YHDLTK teki päätöksen merellisen tavoitesuunnitelman laatimisesta
 - **Merikaupunki Oulu-tavoitesuunnitelma** valmistui 27.4.2021.
 - Valmistuttuaan tavoitesuunnitelman toteuttaminen nostettiin **yhdeksi Oulun kaupunkistrategia 2030 tavoitteista**
- Toimenpideohjelmassa esitetyillä toimilla vastataan merellisten toimijoiden, kaupunkilaisten ja kaupungin muiden organisaatioiden esiin nostamiin tarpeisiin ja toiveisiin

Toimenpideohjelma

Toimenpideohjelman laatiminen kuuluu osaksi tavoitesuunnitelman jatkotoimia. Laatimisesta päätti yhdyskuntalautakunta 2.11.2022

Toimenpideohjelman laatiminen

- Laativastannut työryhmä, jossa on edustajia kaupungin eri yksiköistä ja toimialoista
- Työryhmä työsti toimenpiteitä tavoitesuunnitelmassa esitettyjen kärkitoimenpiteiden, sekä työpajassa toimijoiden ja päättäjien esiin nostamien huomioiden mukaisesti
- Ehdotetut toimenpiteet ovat käyneet kommentaareilla kunkin yksikön sisäisissä keskusteluissa

Toimenpiteitä edistävät yhteistyössä työryhmässä mukana olleet yksiköt:

BusinessOulu

Konsernihallinto

Kaavoitus

Kadut ja liikenne

Maa ja mittaus

Ympäristötoimi

Sivistys- ja kulttuuripalvelut

**Edistäminen toteutetaan tiiviissä
yhteistyössä yritysten, yhdistysten ja
muiden merellisten toimijoiden
kanssa**

Vuorovaikutus

- Toimenpideohjelman laatimisen aikana keväällä 2024 järjestettiin kaksi työpajaa, joissa työstiin toimenpiteiden kokonaisuutta ja sisältöä:
 - Sidosryhmätyöpaja **merellisille toimijoille**
 - **Päättäjien työpaja** yhdyskuntalautakunnalle
- 2019-2021 aikana Merikaupunki Oulu -tavoitesuunnitelma laadittiin laajassa vuorovaikutuksessa päättäjien, toimijoiden ja asukkaiden kanssa
Osallistamistoimina toteutettiin mm.
 - Karttakysely: **1077 vastausta**
 - Visio- ja karttatyöpajat: mukana **yli 40 merellistä toimijaa**
 - Esittelyjä ja kommentointikierroksia **asiantuntijoille ja päättäjille**
 - **Viestintä:** lehtiartikkeleita, somenostoja, tiedotteita, kuvakilpailu
 - Palautekysely: **64 vastausta**

Toimenpiteet

- Esitettyjen toimenpiteiden avulla merellisyys **nostetaan** kaupungin toiminnassa yhdeksi **yhtenäiseksi kokonaisuudeksi**. Merellisyys otetaan **keskeiseksi näkökulmaksi** kaupungin toteuttamissa projekteissa
- Toimenpiteiden avulla **nostetaan näkyväksi** kaupungilla jo tehtävää työtä merellisyyden edistämiseksi
- Merellisyyttä edistämään on valittu toimenpiteitä, joita kaupunki voi **omassa toiminnassaan toteuttaa**
- Toimenpiteiden sisältö palvelee **kaupungin keskeisiä kehittämistoimia**, mm. elinvoimahankkeita sekä keskeisen kaupunkialueen yleiskaavaa

Esitys sisältää

5

toimenpidettä

Merikaupunki Oulu

TOIMENPITEET

Tavoitesuunnitelman kärkiteemat



*Merellisyys on läsnä,
näkyvä ja saavutettavissa*



*Hyvinvoiva meri on
merellisyyden ydin*



*Merellisyys rakentuu
yhteistyöllä*

Kärkiteemoja edistetään viidellä toimenpiteellä

1. Merialueiden ekologisen tilan ja vedenlaadun parantamisen toimenpiteet
2. Oulun ympärivuotisen Merellisen reittiverkoston kehittäminen
3. Ranta-alueiden maisemaselvitys
4. Merikaupunki Oulu - yhteistyöverkoston luominen
5. Merellisyys näkyvämmäksi eri nostojen kautta



TOIMENPIDE 1. MERIALUEIDEN EKOLOGISEN TILAN JA VEDENLAADUN PARANTAMINEN

Vesienhallinnan ja vesialueiden kokonaisvaltainen käyttö

Kaupungin omistamien vesialueiden hoito- ja käyttösuunnitelmassa tarkastellaan avainkohteita ja esitetään toimenpiteet vuosittain. Laaditaan vesienhallinnan selvitykset alueille osana yleiskaavaprosessia ja hyödynnetään hulevesien hallintaohjetta. Kehitetään lumenlajituspaikkojen vesienhallintaa.

Vedenlaadun parantaminen vähentämällä kuormitusta

Käynnistetään valuma-alueiden kunnostushankkeita, esim. Kaijonlahden valuma-alueen kunnostushanke ja muut turvesoiden ja ojitettujen alueiden ennallistamiseen ja ravinnekuormitusten vähentämiseen liittyvät hankkeet. Parannetaan satamien jätehuoltoa nykytilaa kattavammasi tarjoamalla septitankkeja ja jätepisteitä riittävästi ja järjestämällä niiden ylläpito. Huomioidaan happamat sulfaattimaat kaavoittamisessa ja rakentamisessa, ja otetaan käyttöön happamien sulfaattimaiden ohje. Huolehditaan Oulun kaupungin virallisten uimarantojen siisteydestä ja viihtyisyydestä.

Merelliset hankkeet, kampanjat ja tapahtumat

Osallistutaan esimerkiksi Kiiminkijoen valuma-alueen monikunnalliseen kunnostushankkeeseen, sekä Mahanpuruja muovista- ja Pelasta Perämeri-kampanjoihin. Osallistutaan kansainväliseen Itämeripäivään järjestämällä vuotuinen Pelasta Perämeri-tapahtuma. Selvitetään kaupungin omien merellisten tapahtumien järjestämistä ja edistetään muiden järjestämiä merellisiä tapahtumia. Hyödynnetään erilaisia verkostoja vedenlaadun parantamisen toimenpiteissä. Parannetaan lasten ja nuorten Itämeritietoutta ja osallistetaan lapsia ja nuoria Itämeriteemaisiin tilaisuuksiin.

TOIMENPIDE 2.

YMPÄRIVUOTISEN MERELLISEN REITTIVERKOSTON KEHITTÄMINEN

Merellisen reittiverkoston kokonaissuunnitelma

Suunnitelman avulla tunnistetaan tarkemmat kehitettävät toimenpiteet sekä kaavoitetaan ja rakennetaan lisää merellisiä kävely- ja pyöräilyreittejä ja luontopolkuja yhtenäisen reitistön luomiseksi. Laajennetaan melontareitistöä laatimalla Kiiminkijokisuistosta ja Kellon saaristosta melontareittikartta, sekä päivitetään Oulujokisuiston kartta. Kehitetään pienveneiden rantautumispaikkoja ja saavutettavuutta esimerkiksi Kellon saaristossa.

Meren ja rantojen talvinen virkistyskäyttö

Kehitetään kävely-, pyöräily- ja luistelu- ja hiihtoreittejä sekä talvisia tapahtumia. Mahdollistetaan jäätyneen meren virkistys- ja matkailukäyttöä mm. pysäköintipaikkojen talvikunnossapitoa parantamalla. Arvioidaan soveltuvimmat merelliset kehittämisalueet ja toteutetaan niiden pienimuotosta parantamista (esim. laavut, nuotiopaikat ja roskikset). Kehitetään talviliikuntapaikkoja yhteistyössä toimijoiden kanssa.

Veneilyinfran kehittäminen

Selvitetään laituripaikkojen ja väylien kunnostus- ja kehittämistarpeita, ja toteutetaan keskeisimpiä hankkeita yhteistyössä toimijoiden kanssa. Edistetään yksityisten palveluntuottajien vesiliikennepalveluiden toiminnan edellytyksiä. Mahdollistetaan rantautumispaikan perustamista mm. Nallikariin.

TOIMENPIDE 3. RANTA-ALUEIDEN MAISEMASELVITYS

Oulun ranta-alueiden maisemaselvitys

Laaditaan yleispiirteinen selvitys Oulun ranta-alueille osana yleiskaavojen perusselvityksiä. Työ aloitetaan nyt laadittavan Oulun keskeisen kaupunkialueen (KEKY) yleiskaavatyön yhteydessä. Tavoitteena on luoda kokonaisnäkemys ranta-alueiden maankäytöstä ja kehittämismahdollisuuksista.

Selvityksessä määritetään erityyppiset merenranta-alueet, ja niiden nykyinen maankäyttö sekä eri alueilla tarvittavat kehittämistoimenpiteet. Selvityksessä osoitetaan merenrantaan johtavat siniviheryhteydet kuten joet, suistoalue ja ojalaaksot. Selvityksessä tutkitaan mahdollisuuksia rantojen parempaan hyödyntämiseen erityisesti uusien merellisten toimintojen, virkistysmahdollisuuksien ja matkailun kannalta, samalla kun varmistetaan olemassa olevien kulttuuri-, luonto- ja maisema-arvojen säilyminen. Selvitys huomioi myös vesialueet ja mahdollisuudet parantaa veden laatua luonnonmukaisilla keinoilla.

Selvityksellä vastataan kaavoituksen osalta runsaaseen palautteeseen merellisyyden huomioimisesta. Selvityksellä luodaan kokonaiskuva ja yhteinen näkemys rantojen käytöstä, mikä on ensimmäinen askel merellisyyden kehittämisessä.

TOIMENPIDE 4.

MERIKAUPUNKI OULU -YHTEISTYÖVERKOSTON LUOMINEN

Merellisen Oulun yhteistyöverkosto

Perustetaan Merellisen Oulun työryhmä koordinoimaan Oulun sisäistä ja ulkoista merellistä yhteistyötä ja verkostoja. Nimetään työryhmän perustamiseksi koordinoitavastaava BusinessOuluun. Osallistutaan aktiivisesti Perämeren alueella toimiviin verkostoihin vahvistaen yhteistyötä, ja tutkitaan mahdollisuutta perustaa alueelle yhteinen kansainvälinen merellinen foorumi. Toteutetaan Oulun ja muiden Perämeren kaupunkien ja kohteiden yhteiskehittämisen pilotteja ja uusia avauksia kansainvälisen matkailun kehittämiseen.

Merellisen Oulun näkyvyys ja brändääminen

Vahvistetaan merellisen Oulun brändiä olemassa oleviin vahvuuksiin perustuen; monimuotoinen Perämeri, uniikki maankohoamisrannikko, pitkä merenkulun historia ja merelliset asuinalueet. Luodaan visuaalisesti yhtenäistä merellistä viestintämateriaalia ja kehitetään merellinen reitistöbrändi, jolla on yhtenäinen ilme reittien opastuksessa ja rakenteissa. Perustetaan merellisen tiedon yhteen kokoava alusta, johon kootaan tietoa ja linkkejä merellisestä Oulusta sisältäen mm. kohteet, reitit ja palvelut, olosuhteet sekä tietoa luonnosta ja ympäristöstä. Vahvistetaan merellisyyttä osana virkistys- ja matkailupalveluiden kehittämistä ja markkinointia. Nostetaan merellisen kulttuuriperinnön helmiä keskeisiksi matkailu- ja virkistyskohteiksi yhteistyössä julkisen ja yksityisen sektorin kesken.

Merelliset kohteet seudullisen VIVA-suunnitelman päivityksessä

VIVA-suunnitelma on ajantasainen katsaus Oulun seudun virkistys- ja vapaa-ajan alueista, kohteista ja reiteistä sekä niiden yhteinen kehittämis- ja markkinointisuunnitelma. Suunnitelma laaditaan laajassa yhteistyössä seudun kuntien ja eri toimijoiden kesken.

TOIMENPIDE 5.

MERELLISYYS NÄKYVÄKSI ERILAISTEN NOSTOJEN KAUTTA

Ranta-Toppilan ja Toppilansalmen alueen ja venesataman kehittäminen kansainvälisen tason veneilyn ja merellisten palveluiden keskuksena.

Virpiniemen merellisen matkailun ja vapaa-ajanvieton mahdollisuuksien edistäminen yhdessä kaupungin hankeyksikön kanssa. Hyödynnetään laadittavana olevaa maisemaselvitystä.

Oulun sataman aseman vahvistaminen kauppasataman lisäksi risteilysatamana suuremmille aluksille. Huomioidaan tarpeet satama-alueiden yleissuunnitelmassa, kaavoituksessa ja tarpeen mukaan investoinneissa. Toteutetaan yhteistyö- ja markkinointitoimia risteilymatkailun lisäämiseksi Ouluun.

Virkistyskalastuksen olosuhteiden parantaminen suosituimmilla yleisillä kalastuspaikoilla. Osallistutaan hankkeisiin, joissa edistetään kalojen poikastuotantoa Oulun kaupungin omistamissa vesistöissä. Edistetään aiheeseen liittyvien tapahtumien järjestämistä, esim. Kutuyö ja Lippotapahtuma.

Mahdollistetaan tapahtumien järjestäminen ja merellisen yritystoiminnan kehittyminen Kiviniemen satamassa.